

Meningsfullt intressentengagemang: Praktisk vägledning för företag inom jordbruks- och livsmedelsindustrin

Ett vägledningsdokument för att sätta arbetstagare och samhällen i centrum i ditt företags arbete med Human Rights and Environmental Due Diligence (HREDD).

Detta är en kort sammanfattning av den praktiska vägledningen som är utformad för att stödja företag inom jordbruks- och livsmedelssektorn i att genomföra ett meningsfullt intressentengagemang, med särskilt fokus på arbetstagare och samhällen. Den praktiska vägledningen har i första hand tagits fram av Oxfam och samutvecklats samt samfinansierats av AIM-Progress, amfori, Ethical Trading Initiative, Ethical Trade Sweden, Fair Labor Association och Food Network for Ethical Trade.

Vem är denna vägledning för?

Vägledningen har tagits fram för att stödja företag och deras medarbetare inom jordbruks- och livsmedelssektorn som har ett behov av att engagera intressenter. Detta inkluderar hållbarhets-, inköps- och personalchefer samt lokala landsteam.

Denna vägledning har tagits fram för företag i olika led i livsmedelskedjan och med olika mognadsgrader. Den är avsedd att fungera som en praktisk resurs för företag, oavsett om de just har börjat utveckla processer för intressentengagemang eller vill stärka och fördjupa befintliga metoder.

Vad är meningsfullt intressentengagemang?

Meningsfullt intressentengagemang (MSE) är processen att engagera intressenter i en genuin, säker, respektfull och fortlöpande dialog för att säkerställa att deras perspektiv på ett meningsfullt sätt formar företagets beslut och förbättrar resultaten vad gäller mänskliga rättigheter och miljö. MSE stärker företagens due diligence inom mänskliga rättigheter och miljö och kan förbereda dem för kommande lagstiftning, såsom CSDDD.

Huvudfokus för MSE bör ligga på rättighetsbärare (även kallade ”berörda intressenter”) – såsom arbetstagare, samhällen och andra som påverkas eller riskerar att påverkas. Deras perspektiv, farhågor och kunskap är avgörande för att identifiera risker, utforma effektiva åtgärder och säkerställa att företagen verkligen respekterar mänskliga rättigheter och miljön.

När det görs på rätt sätt ger ett meningsfullt engagemang tydliga fördelar.

- Det hjälper företag att identifiera risker i ett tidigt skede, förebygga konflikter, bygga mer motståndskraftiga leveranskedjor och stärka förtroendet hos intressenter och investerare. Det stödjer också anpassning till internationella standarder och icke-bindande ramverk, som i allt högre grad införlivas i bindande lagkrav.
- Samtidigt möjliggör det för intressenter och rättighetsbärare att göra sina röster hörda, delta i beslut som påverkar dem och stärka skyddet av sina rättigheter.

Hur ett gott engagemang ser ut

För att engagemanget ska vara meningsfullt och verkligen göra skillnad måste företagen utgå från några grundläggande principer:

- Det bör inledas tidigt och vara kontinuerligt,
- Det ska vara rättighetsbaserat och säkerställa att intressenterna är väl informerade;
- Det ska vara säkert och tillgängligt;
- Samt vara inkluderande och legitimt.

Grunden för alla dessa principer är förtroende, vilket inte kan påskyndas, utan måste förtjänas genom att vara konsekvent, respektfull och på så sätt skapa förtroende. Det är ofta den avgörande förutsättningen för att en meningsfull dialog ens ska kunna inledas.

Meningsfullt intressentengagemang: Praktisk vägledning för företag inom jordbruks- och livsmedelsindustrin

Vägledningen redogör för var och en av dessa principer – med praktiska exempel från sektorn. I bilagan hittar företagen olika praktiska verktyg, bland annat en checklista som hjälper dem att utvärdera och stärka sin egen strategi.

Varför detta är viktigt i livsmedelsförsörjningskedjorna

Jordbruks- och livsmedelssektorn är unikt komplex och unikt riskfylld:

Omfattning och komplexitet

Nästan 1,3 miljarder människor arbetar i livsmedelssektorn. Långa, fragmenterade leverantörskedjor som ofta saknar transparens, och som sträcker sig över flera led och geografiska områden.

Stora grupper av rättighetsbärare som utsätts för risker

Stora grupper av rättighetsbärare som utsätts för risker som förblir dolda eller underskattade – t.ex. kvinnor, migrerande arbetstagare och arbetstagare i osäkra anställningsformer. Många överlappande former av ojämlikhet förstärker deras risk för exploatering.

Makt(o)balans

Koncentrerad köpkraft och problematiska inköpsmetoder innebär att kostnader och risker flyttas över till leverantörer, småbrukare, arbetstagare och samhällen.

Sammankopplade risker

Ihållande sociala och miljömässiga skador som ofta förvärrar varandra – t.ex. värmestress, prestationslön och klimatförändringar samverkar och ökar risken för rättighetsbärare.

Hur vägledningen hjälper företag att arbeta med meningsfullt intressentengagemang

Vägledningen är praktisk och handlingsinriktad och bygger på tre centrala frågor, samtidigt som den hjälper företag att förstå sambanden mellan dem.

VEM man ska engagera	Steg-för-steg-kartläggning av intressenter för att identifiera och prioritera berörda grupper, inklusive ett nedladdningsbart verktyg för kartläggning.
HUR man ska engagera	Praktiska metoder och verktyg för att nå olika grupper, inklusive vägledning om samarbete med fackföreningar, trovärdiga representanter, påverkansindikatorer som hjälper dig att mäta om engagemanget leder till verklig förändring samt ett nedladdningsbart verktyg för datainsamling och hantering för att systematiskt förbättra engagemang, följa upp påverkan och stärka ansvarsskyldigheten.
NÄR man ska engagera	En tabell över möjligheter till engagemang kopplade till varje steg i HREDD-cykeln, med exempel på god praxis från verkligheten inom sektorn.

Den innehåller också:

- Branschspecifika fallstudier som visar hur meningsfullt engagemang ser ut i praktiken
- Praktiska strategier för att bygga förtroende hos rättighetsbärare, även i sammanhang där tidigare skador eller maktobalanser försvårar engagemanget.

Redo att fördjupa dig?

Ladda ner den fullständiga vägledningen – inklusive alla bilagor och verktyg – för att börja bygga ett mer meningsfullt och effektivt engagemang med arbetstagarna och samhällena i din leverantörskedja.